

2001-06-20

256/603/2002
28.8.02

k

VÅRDÖ KYRKA

ARBETSBESKRIVNING FÖR NYLÄGGNING OCH TJÄRNING SPÅNTAK PÅ VÅRDÖ KYRKAS LÅNGHUS OCH SAKRISTIA

ÅLANDS LANDSKAPSSTYRELSE
MUSEIBYRÅN
YNGVE ÖSTERLUND
Pb 60
22101 Mariehamn
Tel. 018 – 25412, GSM 0505300412
FAX. 018- 17440

RITNINGSFÖRTECKNING

Ritnings Nr: Ritn Skala:
1.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT OM BYGGNADSOBJEKTET OCH ARBETSUTFÖRANDET

- 01. Inledande uppgifter om byggnadsobjektet.
- 010. Byggnadsobjektet och dess läge.
- 011. Byggherre.
- 012. Konsulter.

- 02. Bestämmelser och direktiv som bör följas.
- 020. Allmänt.
- 021. Bestämmelser och direktiv.
- 022. Anvisningar och normer.
- 023. Handlingar som ingår i detta byggnadsprojekt.
- 024. Kopiering av handlingar.

- 03. Byggnadsområdet.
- 030. Allmänt.
- 031. Byggnadsplatsen.

- 04. Allmänna föreskrifter.
- 040. Allmänt.
- 041. Byggnadsmaterial.
- 042. Byggnadsredskap.
- 043. Arbetets utförande.
- 044. Måttsättning.

- 045. Öppningar, genomföringar, fästen.
- 046. Fastsättning.
- 047. Efterlagningar.
- 048. Slutstädning.

- 05. Dokumentation.
- 050. Allmänt.
- 051. Arbetsplatsdagbok.
- 052. Arbetsplatsmöten.

- 053. Ändringar i handlingarna.
- 054. Tidplan.
- 055. Dokumentationsritningar.
- 056. Tillägsarbeten.

- 06. Provisoriska konstruktioner och skyddsåtgärder.
- 060. Allmänt.
- 061. Arbetsplatsens serviceutrymmen.
- 062. Stängsel och skyddsanordningar.
- 063. Ställningar och stödkonstruktioner.
- 064. Tillfälliga ledningar och anordningar.
- 065. Skyddsåtgärder.
- 066. Rivning av provisoriska konstruktioner och skyddsanordningar.

- 07. Arbetsplatsens serviceanordningar.
- 070. Allmänt.
- 071. Vatten och el.
- 072. Telefon och belysning.
- 073. Uppvärmning och uttorkning.
- 074. Arbetsplatshygien och renhållning.
- 075. Bevakning.
- 076. Försäkringar.

- 08. Arbeten under garantitiden.

- 09. Användning och underhåll av färdig byggnad.

2. ARBETSMETODER OCH KVALITETSFORDRINGAR

- 11. Fordringar på byggnadsmaterial.
- 12. Isoleringsarbeten.
- 120. Vatten och fuktisolering

- 13. Fastsättningsarbeten och efterputsning.
- 130. Efterputsning
- 131. Fastsättningsarbeten.

- 14. Rivningsarbeten.
- 15. Ställningskonstruktioner.
- 16. Efterlagning och skydd
- 160. Allmänt.
- 161. Skydd av byggnadsdelar.
- 162. Byggnadsområde.

- 17. Torkning av byggnaden.
- 18. Städning.
- 19. Målningsarbeten.
- 190. Målning.

3. KONSTRUKTIONER OCH BYGGNADSDELAR

- 21. Trappor.
- 22. Fönsterbleck.
- 23. Metallkonstruktioner.
- 24. Dörrar.
- 25. Beslag.
- 26. Övriga byggnadsdelar.

4. TILL BRANDSKYDDET HÖRANDE ARBETEN

- 31. Brandposter.
- 32. Ventilation.
- 33. Branddörrar.
- 34. Brandspjäll.
- 35. Säkerhetsbelysning.
- 36. Brandzoner.
- 37. Elektriska brandlarm.

5. BYGGNADSTEKNISKA ARBETEN SOM HÖR TILL EL-ARBETENA

1. ALLMÄNT OM BYGGNADSOBJEKTET OCH ARBETSUTFÖRANDET

01. INLEDANDE UPPGIFTER OM BYGGNADSOBJEKTET

010. BYGGNADSOBJEKTET OCH DESS LÄGE

Byggnadsobjektet är **Vårdö kyrka**. Arbetet innefattar nyläggning av spåntak på långhuset och sakristian enligt denna arbetsbeskrivning och ritningar jämte specialbeskrivningar.

011. Byggherre
Sund/Vårdö församling
Byggherrens representant
Peter Karlsson

012. Konsulter

Byggnadshandlingar

Yngve Österlund
Museibyrå
PB 60
22101 MARIEHAMN
Tel.018-25412,
GSM 0505300412
Fax 018-17440

02. BESTÄMMELSER OCH DIREKTIV SOM BÖR FÖLJAS.

020. Allmänt
Entreprenören förutsätts ha kunskap om de bestämmelser och anvisningar som berör byggnadsprojektet, och skall om byggherren eller kontrollanten önskar, anskaffa och upplåta dessa.

021. Bestämmelser och direktiv
- Finlands byggnadsbestämmelsesamling (FBB)
- Allmänna avtalsvillkor för entreprenader (AA)
- Riksantikvarieämbetets anvisningar (RAÄ Spånrapport)
- Övriga gällande lagar och förordningar
- Städning och rivning skall ske i samråd med Ålands museibyrå, för att eventuella föremål el.dyl. som kan hittas tas om hand på bästa sätt.

022. Anvisningar och normer
- Allmänna kvalitetsbestämmelser för byggnadsarbeten
- Anvisningar, som berör material och arbetsmetoder
- Prestationer och arbetsmetoder enligt allmän praxis.
- Arbetet skall utföras med eftertanke och omsorg och i samråd med konsulterna.

023. Handlingar som ingår i detta byggnadsprojekt
- Entreprenadprogram och avtal
- Anbudsbegäran
- Byggnadsbeskrivning och ritningar

- El-beskrivning och ritningar
- Kompletterande ritningar och anvisningar som ges under arbetets gång

Samtliga ritningar och beskrivningar kompletterar varandra. Om det mellan dem uppstår olika tolkningar, avgörs den riktiga av byggherren i samråd med projektörerna. Entreprenören skall vid erhållandet av handlingarna, noggrant granska dem och genast meddela byggherren och resp. projektör sina anmärkningar, så att eventuella brister och motstridigheter utreds innan byggnadsarbetena inleds. Pga arbetets art som renovering reserverar sig projektören för smärre ändringar av konstruktioner som kan visa sig vara nödvändiga under arbetets gång.

024. Kopiering av handlingarna
Byggnadsentreprenören anskaffar och bekostar alla kopior av handlingar som han behöver.
03. BYGGNADSOMRÅDET
030. Allmänt
Se AA §§ 4 och 15.
031. Byggnadsplatsen
Huvudentreprenören skall innan arbetet påbörjas, sätta sig in i de rådande förhållandena på byggnadsplatsen, och upprätta en plan för arbetsplatsens organisation, som bör godkännas av byggherren.
04. ALLMÄNNA FÖRESKRIFTER
040. Allmänt
RYL B. 3 och B. 31.
041. Byggnadsmaterial
RYL B. 41
Alla material skall uppfylla för den avsedda krav och föreskrifter.
Material betecknade med fabriksstillverkare i handlingarna kan endast ersättas med andra om byggherren ger sitt tillstånd.
042. Byggnadsredskap
RYL B 42.
043. Arbetets utförande
RYL B 43.
Arbetet skall utföras i enlighet med entreprenadkontrakten och med god yrkesskicklighet och organisation. Arbeten som fordrar särskild yrkeskunnighet skall utföras av företag i resp. bransch och godkännas av byggherren. Byggnadsentreprenören svarar för att varje underentreprenör utför sitt arbete inom fastställd tid.
Entreprenörerna överenskommer sinsemellan om hjälp- och ställningsarbeten.
Byggnadsentreprenören skall kontinuerligt underrätta byggherren om arbetets fortskridande och om materialkvaliteten så att han kan försäkra sig om att arbeten utförs enligt entreprenadkontrakten.
Om byggnadsentreprenören vill använda andra arbetsmetoder än de handlingarna föreskriver, skall detta godkännas av byggherren och resp. projektör. Ansvar för den föreslagna

arbetsmetoden vilar då hos entreprenören.

044. Måttställning
RYL B 44.
Byggnadsentreprenören ansvarar för all måttställning på byggnadsplatsen och hjälper vid behov underentreprenörerna med måttställning av installationer.
045. Öppningar, genomföringar, fästen
RYL B 45.
Se även El beskrivning. Byggnadsentreprenören utför alla håltagningar och underlag för infästningar även för El.
046. Fastsättning
RYL B 46.
Se även Elbeskrivning.
047. Efterlagningar
B 47.
Alla efterlagningarna utföres av byggnadsentreprenören så, att de till utseende och övriga egenskaper motsvarar den omgivande byggnadsdelen.
048. Slutstädning
Byggnadsentreprenören utför slutstädning då arbeten är klara som omfattar rengöring av alla byggnadsdelar och ytor i kyrkan även om de inte åtgärdats i arbetet.
05. DOKUMENTATION
050. Allmänt
AA § 15 och §§ 45-50.
051. Arbetsplatsdagbok
RYL B 5.
052. Arbetsplatsmöten
På arbetsplatsen hålls gemensamma möten med entreprenörerna, där byggherrens representant fungerar som ordförande. Mötesprotokollen undertecknas av byggherrens och byggnadsentreprenörens representanter.
053. Ändringar i handlingarna
Enl. AA §§ 5 och 6.
Byggherren har rätt att göra ändringar i handlingarna som inte förorsakar tilläggskostnader, och tillstånd för ändringar kan endast ges av honom.
Entreprenören skall ge skriftliga anbud på ändringar som förorsakar tilläggskostnader innan arbetet utföres enligt AA §§ 20 och 28.

Ändrings- och tilläggsarbeten på ritningarna skall meddelas till resp. projektör senast 2 veckor innan ritningen behövs på arbetsplatsen.
054. Tidplan
Byggnadsentreprenören skall inom 2 veckor efter att entreprenadkontraktet undertecknats, göra upp en tidplan för arbetet, som även omfattar de övriga entreprenaderna. Kopior på tidplanen ges åt byggherren och projektörerna.

055. Dokumentationsritningar
RYL B 8.
056. Tillägsarbeten.
Enl. AA 6§
06. PROVISORISKA KONSTRUKTIONER OCH SKYDDSÅTGÄRDER
060. Allmänt
AA §§ 2 och 15.
061. Arbetsplatsens serviceutrymmen
Byggnadsentreprenören tillhandhåller erforderliga arbets- och sociala utrymmen samt förråd, för samtliga entreprenörer och kontrollanter och svarar för deras skötsel.
Utnyttjande av utrymmen i byggnadsobjektet överenskommes med byggherren.
062. Stängsel och skyddsanordningar
RYL B 62.
063. Ställningar och stödkonstruktioner
RYL B 64.
064. Tillfälliga ledningar och anordningar
RYL B 65.
065. Skyddsåtgärder
RYL B 67.
066. Rivning av provisoriska konstruktioner och skyddsanordningar
RYL B 68.
07. ARBETSPLATSENS SERVICEANORDNINGAR
070. Allmänt
AA § 2.
Utnyttjande av byggnadsobjektets befintliga serviceanordningar överenskommes med byggherren.
071. Vatten och el
RYL B 71.
Byggnadsentreprenören anskaffar och bekostar vatten och elström på arbetsplatsen för alla entreprenörer.
072. Telefon och belysning
RYL B 72.
Byggnadsentreprenören tillhandahåller och bekostar telefon även för kontrollanten och de övriga entreprenörerna.
073. Uppvärmning och uttorkning
RYL B 73.
074. Arbetsplatshygien och renhållning

RYL B 75.

075. Bevakning

RYL B 76.

Byggnadsentreprenören ansvarar för bevakningen av byggnadsplatsen.

076. Försäkringar

Enligt AA § 4 och AA §5.

08. ARBETEN UNDER GARANTITIDEN

Enligt AA och entreprenadavtalet.

09. ANVÄNDNING OCH UNDERHÅLL AV FÄRDIG BYGGNAD

RYL B 91, B 92.

Entreprenören överlämnar i samband med överlåtelsen, nödvändiga bruks- och skötselansvisningar för material.

2. ARBETSMETODER OCH KVALITETSFODRINGAR

11 FODRINGAR PÅ BYGGNADSMATERIAL

Byggnadsmaterialen måste uppfylla normbestämmelser, i varudeklarationer angivna kvalitetsfordringar eller om inga finns, sådana fordringar som kan anses skäligen.

Byggherren har rätt att låta utföra kvalitetskontroll på byggnadsmaterial.

För underentreprenörernas installationer nödvändiga öppningar, fördjupningar osv görs enligt RYL 1960/B 45.

12. ISOLERINGSARBETEN

Om någon detalj i mindre område ej detaljritats skall den i fukt-, värme-, vatten- och ljudisoleringshän- seende bringas i samma i klass som angränsande konstruktioner.

13. FASTSÄTTNINGSPARBETEN OCH EFTERPUTSNING.

130. Efterputsning.

enligt RYL 1960/B 46-47. Arbetet bör utföras så omsorgsfullt att efterputsning kan undvikas.

131. Fastsättningsarbeten.

Till byggnadsentreprenaden hör också att montera och fastsätta alla av El-tekniska entreprenörerna anskaffade anläggningar eller stöd, såsom t.ex. kontrolluckor, kabelhyllor, samt fästen i den utsträckning som noggrannare definierats i specialbeskrivningarna.

14. RIVNINGSPARBETEN I KONSTRUKTIONERNA

Rivningsarbeten skall utföras med största omsorg och försiktighet.

15. STÄLLNINGSKONSTRUKTIONER

Ställningskonstruktionerna görs enligt officiella anvisningar och ställningsnormer.

16. EFTERLAGNING OCH SKYDD

160. Allmänt.

I allmänhet skall man försöka undvika efterlagningar.

På grund av att det rör sig om renoveringsarbeten kommer det att bli en hel del efterlagningsarbeten på grund av rivningsarbeten.

All efterlagning skall, oberoende av vem som förorsakat den, utföras av byggnadsentreprenören så, att den inte syns under den färdiga ytan.

161. Skydd av byggnadsdelar.

Halvfärdiga och färdiga byggnadsdelar bör skyddas under byggnadstiden.

Städningsarbetet görs enligt de allmänna bestämmelserna och RYL 1960/B 75.

162. Byggnadsområdet.

Byggnadsområdet överlätes åt entreprenören i det skick som det är då kontraktet undertecknas. Av denna orsak uppmanas entreprenören att göra sig bekant med området.

17. TORKNING AV BYGGNADEN

Byggnadens torkning utföres enligt allmänna bestämmelser och RYL B 73. Om det i byggnaden uppstår fel på grund av bristfällig torkning, skall byggnadsentreprenören under garantitiden reparera dem på egen bekostnad.

18. STÄDNING

Städningsarbetena göres enligt Allmänna föreskrifter, § 2.2 och RYL B 75.

Under byggnadsskedet skall byggnaden och omgivningen hållas snygga och skyddas så, att inga ytor nersmutsas eller skadas.

Vid rengöring får inte användas sådana rengöringsmedel som fräter eller på annat sätt skadar ytan eller andra konstruktionsdelar, som de kan komma i beröring med.

Före byggnaden överlämnas skall den slutliga städningen ha utförts.

Endast fullt färdigt arbete mottages av byggherren.

19. MÅLNINGSARBETEN

Målningsarbeten göres enligt kulörbeskrivning och meto danvisningar.

190. Målning

Kulörer och målningsbeskrivning enl. arbetsbeskrivning..

3. KONSTRUKTIONER OCH BYGGNADSDELAR

- 21. STEGAR
- 22. FÖNSTERBLECK
- 23. METALLKONSTRUKTIONER
- 24. LUCKOR :
- 25. BESLAG
- 26. ÖVRIGA BYGGNADSDELAR.

4. TILL BRANDSKYDDET HÖRANDE ARBETEN

Branskyddsarbeten ingår ej i byggnadsentreprenaden.

Samtliga branskyddsanordningar behandlas i separat beskrivning.

Branskyddsarbeten går att utföra oberoende av byggnadsarbetena.

31. Brandposter

32. Ventilation
Branskydd

33. Branddörrar

34. Brandspjäll

35. Säkerhetsbelysning

36. Brandzoner

37. Elektriskt brandalarm

5. BYGGNADSTEKNISKA ARBETEN SOM HÖR TILL
ELARBETENA

Allmänt

Byggnads- och hjälparbeten i anslutning till entreprenaden samt de anskaffningar, som deras utföring medför hör till byggnadsentreprenörens uppgifter.

Hål och infästningar i konstruktionerna

På byggnadsentreprenören ankommer:

- Tillverkning av öppningar, hål, spår och fördjupningar för ledningar och gruppcentraler

m.m.

- Alla borringar av fästhål jämte fästdon, vilka efteråt göres i konstruktionerna, hör till el-entreprenören och göres under byggnadsentreprenörens övervakning och på dennes ansvar.
- Timmermansarbeten på arbetsplatsen i samband med de till specialbranscherna hörande arbeten.

ARBETSBESKRIVNING FÖR VÅRDÖ KYRKAS LÅNGHUS OCH SAKRISTIA

ALLMÄNT

Nuvarande tak är av tegel som skall plockas ned och ersättas med nytt spåntak. Delar av den bärande konstruktionen som kan vara rötskadad och måste åtgärdas. Takets konstruktion gör att de ritningar som har gjorts inte är hundra procent exakta och samtliga mått måste kontrolleras på byggnadsplatsen av de berörda. Mängder och mått skall alltid räknas ut på arbetsplatsen.

Rivning: Allt rötskadat virke avlägsnas och ersättes med nytt.

Arbetet med takkonstruktionen skall ske med omsorg och med yrkesskicklighet.

P.G.A arbetets speciella art kommer många detaljer att lösas på plats i samråd med byggnadskonsulten.

Arbetet omfattar nyläggning av spåntak samt de underarbeten på långhus och sakristia som krävs samt reparation av undertak.

Utförande av underarbete och spånläggning enl. Riksantikvarieämbetets föreskrifter (RAÄ. Spånrapport).

MATERIAL

Entreprenören står för allt material och övriga tillbehör som behövs.

TAKFOT

Takfoten restaureras. De rötskadade delarna byts ut mot nya i samma dimension som befintligt. Övriga delar som håller upp takfoten utbyts vid behov. D.V.S om det vid rivningen framkommer att någon av delarna är rötskadad.

UNDERTAK

- De delar av undertaket som är rötskadat byts ut.
- Undertaket repareras så att det uppfyller de krav som ställs på det för att spån skall kunna monteras.

SPÅNTAK

- Nytt spåntak enl. Riksantikvarieämbetets anvisningar och skrifter.
- Underarbeten enl. Riksantikvarieämbetets anvisningar och skrifter.

BRANDSKYDD

Enl separata handlingar.

ELARBETEN

Enl. Separata handlingar.

BILD 1

BILD 2

2576/603/2002
28.8.02

1
ISNING 1.

2001-06-20

VÅRDÖ KYRKA

VÅRDÖ

ANVISNINGAR
FÖR BEHANDLING AV SPÅNTAK OCH SNICKERIER.

Följande anvisade och demonstrerade material och metoder för ej utbytas.

SUND-VÅRDÖ FÖRSAMLING

Entreprenadprogram för anbudsgivare.

1. ALLMÄNT

Projektet omfattar tjärning nyläggning av spåntak på Vårdö kyrkas långhus kyrka. Arbetet utföres enligt bilagda arbetsbeskrivningar och ritningar samt i detta program givna direktiv.

Byggherre

Sund - Vårdö församling.

2. ENTREPRENADFORM

Arbetet utföres som en enda entreprenad.

Entreprenaden omfattar följande arbeten:

1. **Nyläggning spåntak på Vårdö kyrka.**
Enligt bifogade handlingar.
2. **Tjärning av det nylagda spåntaket på Vårdö kyrka.**
Enligt bifogade handlingar.

Entreprenadkontrakt tecknas på formulär RT 80183 S, subordinationskontrakt på formulär RT 16-10220 S.

Såsom avtalsvillkor tillämpas Allmänna avtalsvillkor för byggnadsentreprenader YSE 1983, RT 16-10193 S.

Betalning erläggs till entreprenören i enlighet med till kontraktet bilagda ratfördelningsplan enligt arbetets framskridande på byggnadsplatsen. Detta gäller även förskottsrate efter det godtagbara garantier överlämnats.

Entreprenören bör, om ej annorlunda överenskommes, finna sig i att någon separat offererad del av arbetet kan utelämnas utan att kostnaderna för det kvarvarande arbetet förändras.

3. ARBETSKRAFT OCH MATERIAL

Entreprenören bör i första hand anlita lokal arbetskraft, dock så att entreprenören under alla förhållanden ansvarar för att tillräcklig arbetskraft finns för det kontraktensliga genomförandet av bygget.

Entreprenör bör i god tid anhålla om byggherrens godkännande av ev. underentreprenör för utförande av något specialarbete eller dylikt.

Material

Beträffande material som är angivet endast till sin kvalitet har entreprenören rätt till fritt val av leverantör av materialet.

I de fall att material är angivet med fabriksmärke och anteckningen "eller motsvarande" har entreprenören rätt att ersätta angiven tillverkning med en annan som beträffande sina egenskaper, sin kvalitet och funktion kan anses vara likvärdiga.

Bedömningen av om material är likvärdigt tillkommer byggherren. Entreprenören bör därför i dylika fall i god tid anhålla hos byggherren om tillstånd att få övergå till motsvarande tillverkning.

I de fall att material är angivet endast med fabriksmärke utan anteckning "eller motsvarande" behandlas eventuellt byte av material enligt § 32 i de allmänna avtalsvillkoren.

4. ERSÄTTNING

Kontrakt tecknas till fast pris utan indexreglering.

5. BETALNINGSRATER

Ratfördelningsplanen uppställs av entreprenören och fastslås vid kontraktsförhandlingarna.

Ratförteckningarna för entreprenören uppgöres med löpande nummer enligt följande:

Byggnadsentreprenör är huvudentreprenör G - 1 o.s.v.

Varje betalningsrat innefattar både material, arbete och mervärdesskatt.

Byggherren erlägger betalningsraterna direkt till entreprenören enligt till entreprenadavtalet bifogade betalningsplan och arbetets framåtskridande på arbetsplatsen.

Den första raten som kan uppbäras i samband med kontraktsundertecknandet och sedan byggnadstida säkerhet överlämnats, får vara högst 8% av entreprenadsumman.

Mellanraterna skall motsvara utfört arbete.

Den sista raten skall vara 10% av entreprenadsumman och utbetalas efter det att arbetet godkänts och emottagits av byggherren och garantitidens säkerhet överlämnats till byggherren.

6. TIDSPLAN

Entreprenören skall inom två veckor efter kontraktets undertecknande uppgöra tidsplan för byggnadsarbetet och på basen av ratfördelningsplanen en plan över summa betalningar under byggnadstiden. Tidsplanen och betalningsplanen bör då byggherren så anser befogat korrigeras av entreprenören.

7. GARANTIER OCH GARANTITID

a. Som säkerhet för förskottsbetalningarna och för att arbetet utförs avtalsenligt och omsorgsfullt samt att garantitidens skyldigheter uppfylles fordrar byggherren följande säkerheter:

- Säkerhet under byggnadstiden utgör 10% av entreprenadpriset.
- Som säkerhet för 12 månaders garantitiden ställer entreprenören säkerhet, som utgör 2% av entreprenadpriset.

b. Entreprenören är skyldig att vidta alla sådana åtgärder, som i händelse av sidoentreprenörernas bristande prestationsförmåga, är nödiga för bevarande av talan mot borgesmannen.

c. Entreprenören skall vidare om kredituppgifterna så erfordrar vara beredda att styrka sin prestationsförmåga genom att redovisa sin arbetsledningsorganisation och andra ingångna avtal samt vid kontraktsunderhandlingarna lämna förklaring över hur organisationen för detta objekt är

avsett att lösas.

- d. Säkerheterna under byggnadstiden skall gälla 3 månader efter entreprenadtidens utgång och till sitt fulla värde vara i kraft tills garantitidens säkerhet överlämnats.

Garantitiden räknas från respektive slutbesiktning. Säkerhet för garantitiden skall gälla tre (3) månader efter garantitidens utgång.

- e. Som säkerhet ställes av byggherren godkänd bankgaranti.

Namnet på den penninginrättning som ställer säkerhet bör ovillkorligen anges i entreprenadanbudet.

- f. Entreprenören skall på begäran av beställaren kunna redovisa att skatter och andra lagstadgade avgifter inbetalats i vederbörlig ordning.

8. FÖRSÄKRINGAR

Entreprenören ombesöker och bekostar brandförsäkringarna för sina egna arbetsredskap och sitt lösöre samt sina egna lagstadgade försäkringar ävensom ansvarsförsäkring som täcker eventuella skador och fel i samband med entreprenaden.

9. FÖRSENINGSBÖTER

Vid försening är byggherren berättigad att av entreprenören erhålla vite till ett belopp om 0,5% av respektive kontraktssumma för varje hel vecka, varmed färdigställandet blivit fördröjt. Bötesbeloppet räknas maximum 10 veckor varefter byggherren har rätt att häva kontraktet och fullfölja arbetet på entreprenörens bekostnad.

Byggherren har rätt att direkt avdra bötesbeloppet från inestående avbetalningsrater eller garantier.

10. ÄNDRINGAR OCH TILLÄGGSARBETEN

Enhetspris

Till entreprenadanbudet skall bifogas enhetsprislista i enlighet med anbudsanvisning i arbetsbeskrivningen.

I anbudsblanketten begärda delpriser skall anges.

Byggherren förbehåller sig rätt att i entreprenadavtalsförhandlingarna ändra enhetspriser om dessa anses orealistiska. Om ändringarna göres anteckning i entreprenadkontraktet.

Entreprenören är skyldig att utföra angivna ändrings- och tilläggsarbeten till angivna enhetspriser. De angivna priserna tillämpas vid tilläggsarbeten. Vid kreditering används 10% lägre priser.

Övriga arbeten

Arbeten som inte är upptagna i enhetsprislistan regleras i enlighet med § 32 i de allmänna avtalsvillkoren.

Alla ändringsarbeten skall baseras på specificerade offerter som innan arbetet påbörjats antagits av byggherren vid protokollfört möte.

Jmf. även punkt 2 beträffande byte av material.

Byggnadsområdet avgränsas vid behov enligt överenskommelse med byggherren. Upplagring av material samt parkering av bilar och baracker får endast göras på av byggherren anvisade platser

inom tomten.

11. TVIST

Eventuell tvist beträffande giltighet, tolkning eller tillämpning av kontraktet hänskjuts till Ålands tingsrätt.

12. FÖRFRÅGNINGAR

Om i ritningar, arbetsbeskrivningar eller andra anbudshandlingar finns oklarheter, bör beträffande dessa skriftligen göras anmälan till byggherren senast sju (7) dagar före anbudstidens utgång. Skriftliga svar kommer att tillställas samtliga anbudsgivare fortast möjligt dock senast fem (5) dagar före anbudstidens utgång.

Eventuella uppgifter som under anbudstiden angives av byggherren eller projektör bör vara skriftligen avfattade och tillställas samtliga berörda entreprenörer.

13. BYGGNADSTID

Preliminärt beräknas arbetena kunna påbörjas under 2001 och skall vara färdiga den 30 augusti 2002.

14. ANBUDET

Anbud ges enligt anbudshandlingarna och på bilagd anbudsblankett.

Anbud kan lämnas obeaktat om det inte görs enligt detta program och härtill fogade handlingar och om det ej omfattar hela respektive entreprenad utan undantag. Anbudspriset skall givas utan prisvillkor eller förbehåll och inkludera mervärdesskatt.

Beställaren förbehåller sig rätt till fri prövning av anbuderna.

Anbud bör vara i kraft 100 dagar från inlämningsdagen, om entreprenadavtal därförinnan ej ingåtts.

15. INLÄMNADE AV ANBUD

Anbuderna adresseras till Sund - Vårdö församling 22550 Vårdö, och skall vara på pastorskansliet i Vårdö senast -- ----- 2001 kl.-----.

Anbud lämnas i slutet kuvert tydligt märkt med "Anbud TJÄRNING o. NYLÄGGNING SPÅNTAK".

Mottagare av anbudshandlingar bör sedan entreprenören utsetts returnera handlingarna till pastorskansliet. Handlingarna bör vara kompletta och i användbart skick vid återlämnandet.

På byggherrens vägnar, Vårdö den 12 juni 2001.

Yngve Österlund
byggmästare

SKYDDSBEHANDLING MED ÄKTA DALBRÄND TRÄTJÄRA.

Spåntaket behöver tjärstrykas med vissa tidsintervaller.

Behandlingsmedel.

Under senare tid har spån och övriga trädetaljer på kyrkorna bestрукits med medel som ej varit lämpliga till exempel stenkoltjära och trätjärebeck.

Trädelar med detta måste noggrannt rengöras med skrapa innan de kan behandlas med trätjära.

Utförande

Trätjäran blir lättflytande vid upphettning och bör strykningstillfället helst ha konstant temperatur för att ytan skall bli så jämn som möjligt.

Tjärning av träytorna bör ske i torr väderlek, helst under sommaren. Det är viktigt att behandlingen utföres omsorgsfullt och med dalbränd trätjära av högsta kvalitet.

Behandlingen måste upprepas med ca 5 års mellanrum för att skyddet skall vara tillfredsställande.

Kimrök tillsättes i trätjäran för att erhålla den svarta färgen.

Pigmentet blandas först i terpentin och rörs till en smidig pasta, som under omrörning tillsättes i den uppvärmda tjäran.

Ifall oxidsvart användes erhålles en svartbrun kulör.

Strykningen skall göras med pensel.

Nya spån stryks sedan flödigt 1 eller 2 ggr beroende på underlagets sugning.